

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 50. Yılında

1948 yılı iyi bir yıldır. Birçok açıdan.... Savaş biteli az zaman olmuş, Avrupa'da faşizm yenilmiş. Ancak, bu zaferde SSCB'nin de parmağı olması belli ki Avrupa devletlerini köşeye sıkıştırmış. Demokrasi, kazanılmış bir hak olarak kabul görmek zorunda kalmış.

1948 yılı iyi bir yıldır... yerle bir olan dünya kendini yeniden kurarken ihtiyaç duyduğu halka bir dizi taviz de vermek zorunda kalmış, kurumların görece özgürleştirici rolü gözler önüne serilmiş. SSCB'nin "burası demokratik bir ülkedir" propagandasına cevap üretilmiş...

1948 yılı iyi bir yıldır... Türkiye bu beyanemeye imzacı olmuş... çok partili sisteme çok yakın zamanda geçen ülke, iş saatlerinin sınırlanması, eğitim hakkı vs. gibi konular da bir dizi önlem almış.

1948 yılı iyi bir yıldır....mesela 1960 gibi değil, 1971 ve sonra 1980 gibi de değil. Demokratik hak ve özgürlüklerin tanındığı bir yıldır. Bir dizi yokluğun ardından ekonomik ve siyasal demokrasinin hatırlandığı bir yıldır.

1998 ise iyi bir yıl değil. Birçok açıdan...tüm dünyada globalleşme rüzgarları 30 maddelik İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin ekonomik

Sosyolog Ecehan BALTA (TEB)

demokrasiye ilişkin bölümünü silip süpürmüştür. Çalışma hakkı, eşit işe eşit ücret, sendikal haklar gibi bir dizi hak çok uluslu şirketlerce her gün ihlal edilir hale gelmiştir.

1998 iyi bir yıl değil... "EVRENSEL" sözcüğü kelime anlamıyla hem zamanlarüstü hem de mekanlarüstülüğü kapsarken, Güney ülkelerinde bir anda yüzlerce savaş yaşanmakta, hergün yüzlerce insan ölmektedir.

1998 iyi bir yıl değil... barbarlık gerçekten tarihin sonunu getirmeye muktedir. Sosyal hakların ezilmesi için yapılmayan kalmadı, artık dünyayı yönlendiren hoşgörü ve dostluk değil... rüşvet, yolsuzluk ve kin...

1998 iyi bir yıl değil... Türkiye'nin İnsan Hakları Evrensel Beyannamesine imzacı olmasının üzerinden 50 yıl geçmiş... elli yıl

herşeyi unutmak için kısa bir süre ... ama örneğin KESK'in grevli toplu sözleşmeli sendika hakkını unutmaya yetiyor. Özelleştirmelerle işten atılmalara, hizmetlerin ulaşılabilirliği hakkını elden almaya yetecek kadar kısa bir süre...

1998 iyi bir yıl değil... zorla göç ettirmeler, faili meçhuller, devlet içindeki çeteler artık inkar edilemez bir hal aldı. Cumartesi Anneleri'nin varlığı bunun en açık kanıtı.

1998 iyi bir yıl değil... çünkü İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Akın Birdal dernek binasında kurşunlandı.

Birleşmiş Milletler insanların haklarını tam olarak bilmedikleri tesbitinden hareketle İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin yeniden güncelleştirilmesini ve buna yönelik eğitim programlarının gerçekleştirilmesini öneriyor. Beyannamenin 19. Maddesi üzerine toplumsal olarak düşünmek 1998 yılı için belki iyi bir başlangıç olabilir:

"Herkesin düşünme ve anlatma özgürlüğü vardır. Buna göre hiçkimse düşüncelerinden dolayı rahatsız edilemez. Ayrıca ülke sınırları söz konusu olmaksızın bilgi ve düşünceleri her türlü araçla aramak, sağlamak ve yaymak hakkına ve özgürlüğüne sahiptir."